

Hirdetések és nyiltterek
 felvételnek árszabály szerint
 a kiadó hivatalban:
Budapest IV. hímző-utca és kalap-utca
 sarkán 1. sz.

Hirdetések felvételnek a kiadóban:
 Bécsben: Oppeltik A.-nál, Stubenbergstr. Nr. 2.
 Mosca: Haplóváros, Sebevárosi Nr. 2.
 Harszewitz: 6. Wagnerstr., Wollzeile Nr. 12.
 London: G. L. & Co. által, Whitehall Nr. 12.
 Párizsban: Rudef. Moisse, 40, rue Notre-Dame-de-Victoire (place de la Bourse).
 Frankfurtban: D. W. & Co. a társaság.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztő- és kiadó-hivatal:
Budapest IV. hímző-utca és kalap-utca
 sarkán 1. szám.

Csak bírmentes levelek fogadtatnak el.
 Kéziratok vissza nem küldetnek.

Előfizetési díj:
 Vidékre postán vagy helyben házhoz
 hordva:
 Egy évre . . . . . 20.—
 Félévre . . . . . 10.—
 Egy évtől kezdve . . . . . 6.—
 Egy hónapra 1.50

Egy szám 6 krajczár.

„Megtadják a mestert.”

Miódon a lefolyt adóvitában Helfy Ignác világosan és szabatosan kifejtette, mi a különbség a Kossuth és a függetlenségi párt álláspontja közt, Tisza Kálmán azt mondá: ime megtadják a mestert.

Nincs itt szó megtagadásról; nincs azon egyszerű oknál fogva, mivel azon függetlenség, melyet Kossuth egyedül csinált tekint, és a függetlenség közt, mint azt a függetlenségi párt a magyar hadsereg és külön vánterületben formulazta, elvi különbség nincs és csakis fokozati különbség létezik.

Az állami függetlenség nem abszolút valami; bírhatja egy nemzet nagyobb vagy kisebb mértékben. Az európai közjog szerint független ország az, melynek külön fejedelme vagy köztársasági elnöke van; de a teljes, lényeges függetlenséget még ez sem biztosítja, mert például Bulgária, Románia a nemzetközi jog szerint független államok, de azért a ruszka jászgalon mozogni kezdő Bulgáriát s a szabadon ki-bejáró orosz hadseregek által tapostott Romániát valódi független államoknak mondani nem lehet.

Kossuth többet akart, mi beérjük kevesebbet. Kossuth akarja a teljes állami függetlenséget, közös fejedelmet nélkül, a debreczeni függetlenségi nyilatkozathoz azonban, mely az uralkodóházat trónveszteltnek mondta ki, ő sem ragaszkodik s kész volna átlátvalója lenni Ferencz József magyar királynak, ha nem volna Ausztria császára is. Jól tudjuk azt mi is, hogy a nemzeti lét, hogy szellemi és anyagi jólét követelményei csakis teljes állami függetlenség mellett elégíthetők ki teljesen: jól tudjuk, hogy az ugynevezett persónalunio is unió, mely mellett a fejedelmek az egyik ország érdekében teljes kielégítésben, a másik vagy többi országot iránt való tekintetek által többekévesébe korlátozva van: de számolva a történelem és a fennálló európai viszonyok tényével, az ezek által megadott alapon kikötünk a függetlenség azon mértékének kivívásáért, mely ugyazon alapon nem incompatibilis. Azon meggyőződésben élünk, hogy ezen alapon természet és a között, a mit mi elérni törekedünk, nincs bensős összeférhetlenség. Nekiunk nincs semmi dolgnak Ausztriával, nekünk régi pactumok szerint csak az uralkodóház irányában vannak kötelezettségeink, az uralkodóház részéről való viszonkötelettség mellett, nem tehetjük lehetővé azt, hogy az uralkodóház a többi országokat Magyarországgal együtt birtokolhassa. Ezi nem teszi lehetővé azt, ha mi azt akarjuk, hogy mint állam, mint nemzet megálljunk és gyarapodjunk; az, hogy ama más országoknak felidöznek érdekeit, tehát hogy fenntartsuk a dolgoknak 1867-ban megállapított rendjét, nem áll kötelezettségünkben. Az, hogy Magyarország felvirágozzék, magának az uralkodóháznak érdekében áll. Épen ezért elérhetőnek tartjuk bekés uton, alkotmányos eszközökkel azt, a mit programunk tartalmaz. Ez ellen nem bizonyít az, hogy 1848-ban a dolgok akkor megállapított rendjének nem volt maradásága. Akkor sem az új rendezés minőségében rejő bensős in-

compatibilitásból fejlődött ki a forradalom; ez kizárólag a hatalomrossz szenvedélyei s megrögzött előítéleti hozták létre erős szakosan. Azóta ugyanazon hatalom egy nagy iskolán ment keresztül, s a hol komoly ellenállásra talál, hajlékonyságot s általában nagy ruganyosságot tanusít. A reakciónak azon fanatizmusa, mely e hatalmat korábban jellemezte, eltűnt, az általa korábban annyira perhorrescált alkotmányos formákkal megbarátkozt; a mi annyira szívhez nőtnek látszott, a germanizálás, mint a legújabb igen érdekes fordulatból látjuk Ausztriában, hátrébe szorult; a hatalom most már azt tartja, hogy minden eszköz jó, a mely fenmaradására alkalmasnak mutatkozik.

A gyakorlati sikernek zálogát láthatjuk mi ezen jelenségekben is, és hisszük, hogy maradóan siker lesz egy a nemzet erőnye által kivívandó az 1848-ikhoz hasonló rendezésnek ismétléseül egy oly állapotnak, milyennel bétré akkor maga Kossuth, melynél tovább menni maga sem akart; a mint hogy az Ausztriától való elszakadás iránt a trónvesztés kimondása negyedfélszáz év óta soha sem fordult elő másképpen, mint a nemzeti szabadságrt való küzdelmek forrójának alakjában.

Kossuth nem akar részt venni a mostani küzdelemben. Ő a forradalom után másfél évtizeden át az osztrák monarchia szétbontására Magyarországot teljes állami függetlenségének megszerzésére fordította erejét. A körülmények lehetlenné tették, hogy ezen működését folytassa. Egy ottávával legjobb szállani — ebben akadályozva látja magát a következetesség és személyes multjának nagyszívesége által. Végezzék a mostani feladat munkáját mások.

Ez nem annyit tesz, hogy ő minket megtagadjon, s ép oly kevésbe teszi szükségessé azt, hogy mi szűkebb körben mozgó szerényebb munkásságunk által megtagadjuk őt. Biztosítani Magyarországot, állami és nemzeti létét, megszerezni az o' ágának a jólét feltételeit — ez a közös munk és törekvésünk; ama biztosítás mérévben van egyedül a különbség. Az a mit a elérni akarunk, nincs nagyobb tölvőség az a Kossuth elzóljától, mint hátrafelé a '67-iki kiegyezéstől; a magyar nemzet megélt, sőt kielégítő existenciára tehet szert, a mi programunk valóslása által is; a teljes függetlenség ideje is előkévezhetik, tán előbb, tán később, de csak oly faktorközreműködése által, melyeket mi politikánkba nem vonunk s nem vonhatunk.

Közös levén elvünk, közös levén törekvésünk, egyáltalában nincs rá szükség, hogy Kossuthot a történelem csarnokába helyezzük, hogy őt csakis mint az igazi szabadságlvész, az önkormányzat, a szabadság 1848-iki hőstét tiszteljük; Kossuthnak mint a magyar állameszme zászlóvivőjének actualis szerepe van most is a nemzeti mozgalomban; Kossuth és a magyar nemzet — nemcsak függetlenségi párt — össze vannak egymással forva élyálhatatlan, nemcsak mi vagyunk azok, kik őt meg nem tagadják, de az egész nemzet aprja nagyja sem teszi ezt, mert benne nemcsak a magyar szellem megédlőtlését, de a magyar állam és nemzetiség eszméje és erényének legvalódiább képviselőjét látja. Seb-

ben a nemzetet egy Tisza Kálmánnak kiesinyes szérszalhasogatása vagy épen — risum teneatis! — feltékonysége legkevésbé sem zavarja meg.

Mocsáry Lajos.

Budapest, február 1.

A képviselőház igazságügyi bizottsága mai napon tartott ülésében a szokott hitelesítés után tárgyalás alá vette a törvénykezési rendtartás módosításáról szóló törvényjavaslat 80-84 §§-ai helyett az előadó által indítványozott azon szakaszokat, melyek a budapesti árú és értéktörvény, valamint a vidéki termény és gabnacsarnokok külön bíróságának illetőségi körére és eljárására vonatkoznak. E tárgyra neve a budapesti árú és értéktörvény részeséről emlékiratot osztott ki a tagok közt, mely felolvasottnak vették. Azonálék élénk jelenti, hogy a temesvári Lloyd-társulat sürgöny uton hozza és az igazságügyminiszterhez felszólalást intézett, melyben a jelenlegi állapot fenntartását ajánlja és jelzi, hogy érveit külön külföldre ismét fogja kifejteni.

A bizottság előbbi ülésében hozott határozata szerint a mai üléshez szakértői felvilágosítások adása céljából Wahrmann Mor képviselő meghívott, ki a mai tanácskozásban részt vett. Töelcsky előadó részletesen indokolja, hogy a kérdéses bíróságok hatáskörének meghatározása mennyire sürgős, szerinte a kereskedők közt kereskedelmi ügyfelekből felmerülő kérdések bátran utaltatók a bíróságokhoz; míg másrészt kereskedők és nem kereskedők közt s a kereskedelmi törvény 258. §-ának 1. 2. és 3. pontjai értelmében létrejött ügyfelekből felmerülő kérdések csak annyiban volna a bíróságok hatáskörébe alvételdek, a mennyiben az ügylet a tőzsden kötöttet, avagy pedig a felek magukat ama kivételes bíróságban irásban kifejezetten alvételtek. végre a közraktári vállalat és a közraktári ügy birtokosa között az ügyfelekből felmerülő kérdések a mennyiben az üzleti szabályok kikötnek, szintén a bíróság hatáskörébe utalának.

Pauler igazságügyminiszter előadja, hogy az eredeti javaslat ide vágó szakaszainak tárgyalásánál a kereskedelmi testület egyik elnöke tagja is részt vett, a nélkül, hogy az előekelő intézkedések ellen felszólt volna. A benyújtott emlékirat folytán kész a hatások olynyetki kitágításába beleegyezni, mely szerint a kétegyek a termékek és kereskedők közt a kompetenciát megáhatározzák.

Chorin kifejti, hogy a bíróságok szervezése törvényes intézkedések helyett csak mi kiterjedt hatáskörrel megállapított, igazságszolgáltatásunk legismertebb jogászai által. Azóta bíróságunk magas színvonalra emelteték s kitűnő kereskedelmi törvény hozott meg. Szegényes bizonyítvány volna rones jog szolgáltatásunkra neve, ha a bíróságokhoz, melynek számos hibáit észlelt — mi hatáskörrel és mai alakjában fenntartandó. Ez intézményt sem Franciaország, sem Angolország nem ismeri s Bécsben is csak sokkal korlátoltabb hatáskörrel áll fenn. Szükségesnek tartja, hogy a bírói garanzáik előnye ezen bíróságra is kiterjesztessék, legalább oly mértékben, hogy elnöke és al-elnöke az igazságügyminiszter által a kir. táblai bírák sorából kineveztesse. Kimondatik kéri, hogy a tőzsdebíróság illetékeit a kereskedelmi törvényt tartozik követni, melyhez szakérteje is legszigorubbán alkalmazkodják. — (Hatszakörre neve indítványozza, hogy abba a ákár kereskedők, ákár nem kereskedők által a tőzsden és gabnacsarnokokban kötött oly ügyletek, melyek a kereskedelmi törvény 258., 259. és 260. §§-ai értelmében kereskedelmi ügyletek képeznek; b) kereskedők közt a tőzsden kívül kötött oly kereskedelmi ügyletek tartozzanak, melyre neve a felek magukat a tőzsdebíróságnak kifejezetten alvételtek.

Wahrmann Mor Chorin ellen fordulva ismerteti a bíróságok eljárását s annak a kereskedelmi életre és forgalomra való előnyös hatását. — Felhívja a bizottság figyelmét azon körülményre, hogy egy évtized óta nem hallatszott semmi panasz ezen bíróság eljárása ellen s hogy a hatáskörének kérdésében beadott semmisségi panaszok mindig visszautasították. Gy-

akorlati példákkal illusztrálja annak szükségét, hogy a nem kereskedők, helyesebben termelő és kereskedők közti ügyek bizonyos nemei a bíróság hatáskörében meghagyandók.

Vidliczky József kijelenti, hogy a kérdéshez hozzászólni nem tud, mert az törvényhozásiág előkészítése nincsen. Szükségesnek tartana, hogy 1870. II. t. cz. módosításáról szóló indokolt és adatokra fektetett törvényjavaslat terjesztéselő, mely egyrészt az érdekeit köröknek alkalmas szolgáltatna észrevételek előterjesztésére, másrészt a törvényhozásnak teljes információjára vezetne.

Matúsk a bíróság nemény szabálytalanságát felhozva, egy esetre utal, melyben egy külföldi intézet inkább a budapesti kereskedelmi bíróságnak vetette magát alá, mint a bíróságokhoz. Chorin indítványt pártolja.

Mintán Zsíros hasonló értelemben nyilatkozott s alkali szerelmek orvoslásának szükségét fektetett szót. Szilágyi Dezső hosszabb beszédében Vidliczky elhalasztási indítványának helyes voltát fejtegette, azt olyké módosítván, hogy az igazságügyi miniszter egyetértőleg az előadóval terjesztesse el a kifejtettek alapján indokolt javaslatot a bíróságok hatáskörének és eljárásának szabályozásáról olyké, hogy a bizottság a felett a szövegen levő törvényjavaslati keretekben intézkedhessék.

Ezen indítvány, melyhez az igazságügyminiszter és az előadó hozzájárult, a bizottság részéről elfogadtatván, a törvényjavaslat 80-84 §§-ai független hagytattak, s a csütörtökön d. e. 10 órakor tartandó ülésben a javaslat 85. és következő szakaszai vételnek tárgyalási alá.

Osztrák miniszterkabinet híre volt elterjedte tegnap Bécsben. Azt beszélték, hogy a miniszterium ismét válság köztöbén áll s hogy Schwarzenberg herczeg, Liezbacher s Randa a kabinetbe fognak hivadni. E hír azonban korai volt. Cseh szűrrel kérdést intéztek Taaffe miniszterelnökhez, miben áll a dolog, de Taaffe határozatlan demantálta a válság híreit. E hírre valószínűleg az a körülmény adott okot, hogy Randa tegnap kihallgatáson volt az uralkodónál, hogy megköszönje az uralkozás tagyjá váló kinevezését.

A fogyasztási adójavaslat fölötti szavazásról a Wiener Allgemeine Zeitung ma esti száma következők ir: „Féltávtalos magyar lapok e szavazás mint győzelmét üdvözik, noha e szavazás a valósalomban legkevésbé sem volt győzelem. A 21 szavazattöbbség, mely a horvátok, a miniszterek s a hivatalnokok szavazatai által érteket el, nem mutatja azt, hogy Tisza oly sikertelenül lefelelt, mint kellene. Egy látsszókkal szűrűdésben áll Tisza felelel, mert a horvátok, kik még néhány nap előt a kormány iránt a legnagyobb elkeseredést tanusították, Bécsekből jövő intésre felhagytták a Tisza kabinet elleni opposzióval. A horvátok szűrdül el voltak határozva vagy a javaslat ellen szavazni, vagy egyáltalában nem szavazni, de Pejacevich bánnak köszönhetik a magyar kormány, hogy a horvátok megmentőit lettek a szükségben. A felhivatalos magyar hírlapok köszönhetik, hogy a szolgáltatott mely kétségtelenül nagyon jó lesz megfizetve, ellepleztek, az hiresztelték, miszerint a republikánus deputációk közt megegyezés nem sikerült. E deputációk igen gyorsan s könnyen megegyeztek s e gyors megegyezés oka a fogyasztási adójavaslati felelti szavazás.”

Budapest, február 1.

A görög jegyzők és a görög államférfiak szóbeli nyilatkozatai általban kedvezőlen benyomást tesznek mindenre s azt mutatják, hogy a kis állam a nagyhatalmakkal szemben nem egy viselt magát, mint a ki mások kegyelméből kapvalamit, hanem mint a ki adósát sürgeti, hogy fizessenek. S míg a portán csak gyöngén fölébredt granu is arra bírja még Angliát is, hogy kötelező nyilatkozatot tegyen a többi hatalmakkal együtt való bekés törekvéseiről, addig Görögország nagyhangú felszólalásai csak kellemetlen hatnak legjobb barátjaira is. De a görög kormány

mindezekre nem ad semmit. Így, mint ma dél távirataink jelentik, K. u n d u r o s z miniszterelnök tegnap a görög képviselőháznak nyilatkozott a helyzetről. A választott bíróságról természetesen kicsinytelő szűlt a hozzátéve, hogy egy újabb konferenzia még kirosabb lenne Görögországra neve, mint a választott bíróság. Bejelenté továbbá, hogy a görög kormány felhivatalos uton arról értesült, hogy a Konstantinápolyban székelő nagykövetség ki akarják puhaltatni a portát az iránt, vajjon meddig terjed legutolsó elhatározása. — Trikúpis kérdést intévén a kormánynak az ország védelmére vonatkozó rendszabályai és céljai tárgyában, a miniszterelnök válaszában kijelenté, hogy a kormány ez idő szerint a hadi előkészületekkel, a hadiseregek beszerzésével és utátpítésével van elfoglaltva, hogy a Görögországának oda igért tartományok megszállására készen legyen.

Ez a válasza a görög kormányának hatalmak bekés fáradósaira. Az officiózus közönyök ma már nem is beszélnek valami különös bizodalommal a Konstantinápolyban fölytatandó tárgyalásokról. Ezekre és az angol kormány álláspontjára vonatkozólag Sir Charles Dilke külügyi államtitkár következő nyilatkozott tegnap az alsóházban: Konstantinápolyban, ha Gossion megkötve néhány nap múlva visszatér, nem konferenzia fog tartatni, hanem az hozott javaslatba, hogy a görög kérdést illetőleg tárgyalásokat indítsanak meg a porta és a hatalmak képviselői közt. A kormány nézte a görög kérdésről, melynek aug. 25-iki jegyzékében kifejezést is adott, azóta nem változott. A kormány nem akart izkol-tani működni; reméli, hogy a jelenleg megindítandó tárgyalások oly egyetértő cselekvéshez fognak vezetni, mely által a görög kérdést bekésen lehet megoldani.

A porta ekközben a hatalmak választott vára, újabb memorandumot becsődit ki, melyben álláspontját nem-hivatalos módon fejti ki a görög kérdéssel szemben. A memorandum így hangzik:

„A porta január 14-iki köriratára újabb bontonyítva mérésklet azon szűzelmét, mely Konstantinápolyban megalkodott. Ellenben az Athénből érkező hírek nyugtalanítatlan hangzanak; mindennemű hadi készültekről, sietős utonozásokról, lövészer-elkészítékről szűlnek — szóval az egész ország válságos hadi tábor. A helyzet veszélyes. — Törökország azonban még most is megmarad engesztelékeny magatartásában s felhívja a berlini szerződést aláírt hatalmaktól, hogy a görög kérdés fölött tárgyalásokba becsatlakozzanak. E javaslatot azon óhajból inditatta teszi, hogy új bonyodalmaknak elejét vegye s utoljára bizonyítja hűdeltséget Európá kívánatai iránt. A jgc és igazság a porta részén van. Semmi sem kényszeríti arra, hogy Görögországnak engedelményeket tegyen, s mindazáltal mégis elszánta magát jelentékeny áldozatokra, melyek tetemesen túlhaladják a közönséges határgátizási mértéket.

A körirat értékre adja a hatalmaknak, hogy a bék és kiegyezés elhetősége. A porta, midőn ezt a nyilatkozatot teszi, Európa igazságáért és pártatlanságára támaszkodik. Elkeresztült már most az elő Európára neve, hogy bebizonyítsa állambelőségét és eszélyességét, hogy bebizonyítsa Görögországot, hogy a bék és kiegyezés megmagyarázható. Ha ellenben Európa nem halgat Törökország kéréselmere s szabadjára hagyja Görögországnak, hogy szűz és igazgat és forrongást, mely az országot háborúba sodorja, akkor rövid időn háború es mindennemű csapás hűgi sújtani a még most virágzó országokat. A megnök érdekében azt óhaj-tanók, hogy elfordulván mind az istól, de a hatalmaknak kötelezősége, hogy azt összes borzalmival vegyék szemre s minden lehető megtegyék, hogy megakadályozzák. Ha a határon szoros-ételességre ellenségességek törnek ki, a követ-kémények kiszámíthatatlanok lesznek. Veszély

AZ „EGYETÉRTÉS” TÁRCZÁJA.

A divatról.

— Az „Egyetértés” saját tudósítójától. —

Paris, január végén.

Az év elejével szokásos izgalom és jász-kelés után következnek most a nagyobb mulatságok, leginkább a nagy ebédek, azután a táncvígalmak. Január havát egy szűrűlön kizárólag a látogatásoknak és a családnyi ünnepek ebédeknek szentelik, a február a vidám összejövetelek ideje, mikor a fiatal leányok és fiatal asszonyok vígan mulathatnak, meliótt alá vetnek magukat a nagy bölj sanyaruságainak.

A párisi társaságot jelenleg leginkább az ebédek foglalkoztatják. Beszélgetésnek tehát éről is. Gyakran valóban nagy zavarban vagyunk, ha ebédet akarunk adni. Hogyan küldjék szét a meghívókat, hol rendezjük meg az ebédet, hogyan ültessek a vendégeket, szóval, hogy minden a mi izlés szabályai szerint legyen. Lassuk minden a mi uralkodó szabályainkat.

A meghívók egy nagy ebédhez 12-15 nappal a meghatározott időpont előtt küldetnek szét. Ezen időköz — mely szükségképpen az öltözék készítésére való — magában véve már eléggé bizonyítja, hogy az összejövétel annépeves lesz, és nagyon helytelen lenne, ha egyszeri családias jellegű összejövetelekre ennnyvel előbb küldenek szét a meghívókat. A meghívók — melyek körülbelől kétszer oly nagy jgyékre nyomtatnak, mint a rendes levelek — így hangznak: „X. ur és asszony meghívják Z. urat és asszonyt, hogy legyen szerencsések ebédre akkor és akkor, ebben és ebben az órában. Ha az ebéd után

estély következik, mi nagyra gyakori eset, alant hozzátételek a figyelemre: „végül tánc.” — A meghívókatnak felelőik kell, ha elfogadják-e vagy visszautasítják a meghívást, mert a helyek, melyek fölött egy ebédnél rendelkezhetünk, rendesen ki vannak szabva és a házi asszonyunk meg kell hagyni a jogot, hogy kiterjeszthesse meghívóit ha van helye.

Az összejöveteleknél napján, a házi asszony személyre veszi az előkészületeket, ezután üléses, de kevésbé fényes ruhát vesz, mintha másközben menne ebédre; mert elv, hogy otthon nem szabad elhelyosítanunk vendégeinket, hanem nekink kell hátrébe szorolnunk. Ezután a megszabott óra előtt elhelyezkedik egy jól kivilágitott és jól futott nagy teremben. Az előszobában koronnyitnak kell lenni, ki egymásután levezeti a vendégek koponyeit és ezután a terembe vezeti. Ha az egész társaság összejült és az inas a terem szőnyegjött felnyitva, kimondja e nagyjelentőségű szavakat: „Tájalva van asszonyom,” minden ur egy hölgynek karját ajánlja és a társaság az ebédre felé indul.

A házi ur elől megy azon hölgyvel, kit jobbjára akar ültetni és a háziasszony utolsónak megy hasonlag azon ural, kit jobbjára ültet. A házur már előre értesítet ezen urak, hogy nyujtsa karját nejkének. A férfiak mindig balkarjokat nyujtják a hölgyeknek.

A kérdés, hogy hová ültessek az egyes vendégeket, néha nagyon kényes és felette ügyes a gondos házi urakra neve, kik vendégeik gyöngyösei iránt kimélettel akarnak tanusítani. Legelőbb Franciaországban e kérdéseknak nagy fontosságot tulajdonítanak, talán nagyobbatt mint megérdemli. A házi ur és neje szemközti ülnek egymással az asztal két ellenkező oldalán; a hölgyek, kiket leginkább ki akarunk tüntetni, a házi ur jobbján és balján foglalnak helyet; a két legtekintélyesebb ur, tőrre vagy társadalmi állásra neve, a házi asszony jobb-

ján és balján ül. A többi tisztelhető helyek ezen személyek mellett vannak, és a mennyire lehet, felváltva kell elhelyezni az urakat és hölgyeket. Az inasok először a hölgyeknek szolgálnak és azoknál kezdik, kik a tisztelhető helyeket foglalják el, ezután az uraknak ugyanazon sorrendben. Ha az ebéd után visszamennék a terembe, az előbbi rend tartatik fenn, minden hölgyet azon ur vezet vissza, ki az ebédelőbe vezette. A kávé, melyet Franciaországban mindig az ebéd végén hoznak be, rendesen a teremben hordatik szét, s épen mint a théat a háziasszony fiatal leányok, vagy ifjú urak kinyitják. E szabály alól csak nagyon hépos társaságban tesznek kivételt, hol a kávé felhordása a teremben nehézségekkel járna. A mi az ebéd megrendelését illeti, Franciaországban bevett szokás az orosz divat szerint felszolgálni, azaz az asztalra egy finom damasz aroszson, az meg lesz rakva virágokkal, gyímléses szitonyyekkel, de a húsfélék soha sem tételnek ezen asztalra; ezeket kín szűzletelik föl és csak a felhordási pillanatában hoztatnak az ebédelőbe.

A nehéz ezüst asztali készlet mindig a legfinomabb és legszeleesebb; a régi valódi vagy utánzó faience-k is nagyra becsülettnek; az ilyenek nagyon jól esnek a szemnek. A szines porcellán, ha nagyon szép, szintén igen kerest. Általában a mennyire lehet, melőzzük a sias asztali készleteket, melyek egyhangú szinezetűl bírnak. Nézetem szerint semmi sem közelebb mint a valódi régi faience-okat, melyeknek műbecse elvitatásatlan, és melyekből Franciaországban néhány kiváltságos személynek oly szép gyűjteménye van. Minden egyes tárgyank, mely a készlethez tartozik, más festményre lehet, sőt azt merem állítani, hogy annál szebb és eredeibbé és az által mindent felhasználhatunk, mire itt rá bukkanunk. A legdivatosabb poharak jelenleg metszett kristályból vannak, ezekből minden vendég elől egy nagy és több

kis boros pohár tételik, melynek számát az határozza meg, hogy hányféle borral kínáljuk meg vendégeinket.

Az evészközüket ép úgy, mint a tárgyokat, minden ételnél változtatni kell. A személyeknek való tányérok és evészközüknök kibebeknek kell lenni mint azoknak, melyeket az ebéd alatt használtak. Minden vendég melő az ebéd tállapsa tételik, vagyis az étkek lajstroma egy kis jegyre nyomtatva azon sorrendben, mint azok felhordatnak. Ezen jegy hátlapjára a személy neve iratik, ki a helyt elfoglalja a hová az tételik. Ez megkíméli a házi urt a farságszűl, hogy egyenként egymásután kijelölje helyeiket. Egy idő óta ezen étlapokhoz kis tartókát gondoltak ki, melyeknek alakja nagyon különböző. A legeredetibb tartók egyike, melyet valaha láttam, egy kis kinaui volt szász porcellánból. Legyezője mögött tartá az étlapot; így kis kinaui nő ugyan ezt tevő és a hölgyek terléke mellett állott.

Nagyon felkapott figyelmet most, hogy minden hölgy elől egy kis kristály virágtartót helyeznek, melyben egy róza vagy más virág van, és a jelen ideyben gyakran ibolya csokort tesztünk. Ez oly gyöngéd gyülem, melyt minden hölgy szivesen vesz. Majd mások visszatérek arra, hogy mit kell ebédekél felhordatni, mi módon legyen minden tájalva, és hogy mily étkek divatosak. Ma kifolyógnak a helyből, ha e tárgyánl akar-nék időzni.

A kemény hideg, mely itt néhány nap óta uralkodik, ismét fölévelitette a legkellemebb sző-razokozókat egykét, melyről az időn nehéz szűzvel már majdnem lemondottunk. En a korelosvásról, ezen egészségés és kecses mozgásról akarok szólni, mely az egész világnak új alkalmat nyujt a mulatságokra és az összejövetelekre. Oly mulatságok a tákör sima jelen egyszerű, és némileg a repülő madár érzéseit élvezi; ha e tekintet-

Gróf Zichy Jenő felolvasása

az országos ípartörvényesülés február 2-én.

Fel hívás a nemzethez! Medő pártvárszály, kiserkeri érdekekhez és pénzügyi nyomor hidegnyomása tartja lekötve a társadalmat. Szegények vagyunk, mondja Tretort, koldus nemzet vagyunk, mondja más notabilitás; — új emberanyag van szükségünk, mondja Jókai és Irányi, mert minden téren az erkölcsi romlottság jelei mutatkoznak. Miközben a sikerrelenség akadékoskodó sokan legjobbjaink közül esztendőnk s visszavonulnak. Azonban nem elég kiáltani, hogy ég a ház, hogy a hajó belsejébe víz szivárog; — a baj okát felkutatni, a mentő mód és eszközök gondoskodni, feladatunk; az egészség és közveszély idején van legkevésbé helyén. Nem is az a baj, hogy szegények vagyunk. Azért órezünk szegénységet, mert örökös kiegészítelenek vagyunk. A baj az, hogy törekvésünk nem annyira saját érdekünk kifejtésére, mint vágyaink közvetlen kielégítésére van irányozva. Az eredmény szeretnénk a közvetítő kapcsolat nélkül. Csaknem úgy járunk nagyban és kicsiben, mintha a civilizáció az vagyon, erőt és életet, pénzért és hitéletben lehetne venni. Észre nem vesszük, hogy a vett civilizáció, az adott hitel nem a miénk; elvetezték csak szegényebbekké tett.

A társadalom különböző rétegeivel való érintkezésében hosszas megfigyelés után azonos meggyőződés jutottam, miként bajaink kutterássa nagy részben abban rejlik, hogy Széchenyi nagy mesterünk megtagadta, hogy tanításához hittel lennek leltünk.

A pompás erőszorb, mely hazánk fővárosát díszíti, nem annyira az azt emelő nemzet nagyságára, mely nagy fia emlékekben tiszteli meg önmagát — mint a kellek érzékdességére emelkeztet!

Az erőszorb a legnagyobb magyarnak csak porhüvelyét jelképezi, melyet eltemetünk, de halhatatlan szellemünk meg ezután kell — és csak úgy fogunk méltó emléket emelni, ha tanításához hívek leszünk, ha azokat megvalósítjuk, ha ezek a 16 millióból álló nemzet minden tagjának kedlében visszhangra fognak találni!

Ó, a ki könnyebben teheti, mint bárki más, hogy a nagyurii sportnak és időtöltésnek álljen, megis egész életét a nemzetért küzdött, s ezért aggodalmában elvérzett — megérdemelt, hogy munkáit újra és újra olvassuk és tanulmányozzuk. Különösen pedig, hogy ne feledkezünk meg a nemzeti haladás, tevékenység irányát örösi jelzőként mutató következő szavairól:

— A magyar népek nines eskélyesbb hivatása, mint képviselni az Európában heterogen sarmaké átszái bölcsességben rejlő — eddigre sehol ki nem fejtett, sehol érettségére nem virult sajátosságait; sajátosságát egy török fajnak, mely jellehet mindent maga előtt ledöntő dagályként már több ízben gyszaba borítá fölgyöngyök legkiképzettebb részeit, s feljósánsában, mint Istent ostora, mindenütt vértel járt; — bizonyosan annyi külbönsé s erejénél fogva bizonyosan annyi jót és nemesebbt rejt magában, mint az emberi nemek akár-melyik lekes és erős családja. A emberiségnek egy nemzetét megtartani, sajátosságát, mint ereklyét megőrizni, és szeplőtlen minőségben kifejtani, nemestini erőt, érvényét, és így egészen új, eddig nem ismert alakba kiképezni — végszójához az emberiség felkötéséhez vezetni — ez a feladat.

Nem hába éi a monda, a magyarok Istene-ről; mert a magyar nép oly természetű jó tulajdonságokkal van megáldva, hogy kis száma mellett is a világ bármely nemzetével kiállja a versenyt, csak kedlben kiképezze magát. És ha multunk történelméről kívül új példa kell a csüggedőknek, gondolják meg, hogy a mely nemzet egyezzerre oly szellemi erővel szül, mint Széchenyi, Kossuth, Deák, Eötvös sba., annak csak akarni kell, hogy a civilizáció nagy munkájában is méltó legyen őseikhez, kikről a költő mondja: „Hazám dicso nagy ősei, ti földet rázó vibarok, ti egykoron a porba omlott Eur pa homlokán tomboltok.” Erre alapít Széchenyi azon lélekemelő jóslatát is, hogy: „Magyarország nem volt, hanem lesz!” mit következő, egyszerűségében magasztos, megragadó hasonlattal indokolt: „Minden jelenetük jöendő fényt mutatnak nemzetünknek, minek megvalósulésére semmivel több jóslati tulajdon nem kell, mint előre megmondani, hogy a kised makkból, ha nem romlott, idővel termő, terébélyes tölgyfa lesz, csak senki el ne gázolja!”

A lehetőség iránt tehát nines semmi két-ség, hogy nemzetünk naggyá, hatalmassá tegyünk, a kérdés az, hogy mi? és miként tegyünk? s hogy erre erős akaratum legyen. Széchenyi szavait a gyakorlati életre alkalmazva,

másképp: hogy azt kell minden föltűnk kitelhet erővel eszközölnünk, hogy a társadalom minden rétege az öt megillető s föle megvárható mívelés-től legyen áthatva, teremtünk és fejlesztünk magyar kultúrát és civilizációt!

Tévedés szerintem azon állítás: mi művelt, de szegény nemzet vagyunk!

Ne tömjönzünk hibáinknak; legyen erök, bátorságunk bevallani gyöngökünket azon erős elhatározással, hogy tudjuk is, akarjuk is orvosolni.

Viszonyainkat elfogulatlanul tekintve, mindenkinek be kell ösmerni, hogy mi épen azért vagyunk szegények, mert nagy részben legalább nem va-gyunk műveltek. A valódi műveltség legbiztosabb, söt egyedüli forrása a jólétek és vagyonszerésnek. A nemzetes míveltség pedig szüli az erőt, s az erös, és csakis az erös nemzet az, mely minden viszony-társágokat leküzdve, magas rendeltetéséhez ké-pest független ura tud lenni helyzetének!

Ha tehát a „legnagyobb magyart” nemcsak üres szóval magasztalni, hanem tanításait a gyakorlati életben tettel is követni akarjuk, ezt nézetem szerint úgy tehetjük és tesszünk is kell, ha minden halogatás nélkül hozzáfogunk a munkához.

Nem szeretnénk sem tulozsi sem félreértetni. Van elég elsajátítani valók, van az idegen tudomány, ipar és tökre szükségünk, cselekedjünk tehát a nyugoti kultúrállamok példáján okvula — de ne majmoljuk két mindenben! Hogy ezen eszmét némileg konkrét alakban is bemutat-hassunk, kövessenek egy pillanzt azon tere, melyen eddigélég leginkább foglalkoztam.

Általában elfogadott elv, hogy hazánkat ipar-államnak kell emelnünk; és én főleg ez irány-ban kezdetem meg működésomé. Az e téren ta-pasztalt sok, érdemen felelt kiintetést azon há-lás elismeréssel fogadom, hogy ebbeli törekvésem a társadalom minden osztálya buzdítani és támogatni hajlandó. De mindig jobban meggyö-ződöm, hogy mind az én társadomsimnak, mind az enyémnél lekesebb küzdelmeknek is mindaddig nem lesz kivánt sikere, meg ennek előfeltételek, vagy ha lehet azaz együttesen mezőgazdasági ipar-uk hiányát nem orvosoljuk, meg nem szüntet-jük; mert:

A természet törvénye és rendje, hogy a me-győ vagyont kell előbb szélszertelen és teljesen érvényre jutni és felhasználni, mielőtt egy újabb és még meg nem levökös megszerzésére törekednénk. Már pedig a birtokunkban lévő circa 46 millió holdnyi termőföldből jelenleg mondhatni alig fele része a magán nagyurii birtok az, mely nagybirtóra legalább okserien kezeltek, míg a másik bizonyára nagyobb felérés, circa 25 millió hold, mely az állam, egyház, községek, kisbirtokok kezén van, na-gyobb részben nines okseri kezelés alatt. Ezt azon körülmény is igazolná látszik, hogy a haz-számban lévő circa egy millió éke körül még ma is jóval több mint felérés: fa-ek! továbbá, hogy egy hold szántóföld tiszta jövedelmének nálunk általában 4 forint, holott más kultur-államokban pedig rosszabb talajviszonyok mellett is ez 2-3-szor annyit teszzen ki. De ezen állapot je-lenségeit az életben is igazolja lenni látni, midön a kisbirtokoknak, rossz marhával és rossz eszközökkel rosszul megszántott sóvány földe-jében a bevetett silány vetőmag után, — csak kissé nem kedvező időjárás mellett is, alig van annyi termés, miöl az állami és községi terhe-ket födözni képes volna. Háit még a földolg, az ember; az a szegény földműves. Minő annak háza, ruházata, családállása!

Hogy a kézműipar valóban felvirágozhassekk, egyebet most mellőzve, első sorban a belföldi közönség körében kell, hogy fogyasztó piacra leljen. Azonban ha, mint nálunk a lakosság több mint 2/3-át részét képező földműves osztály, kevés termelő képessége miatt szegény, vagy mint Ba-csik alispán mondta — koldus, ha ennek nagyobb része az év nagyobb szakán át mezitől és gyáti-ban jár, s egy szűrt, kalapot legfeljebb minden 4-5 éven át képes egyszer vásárolni stb., ilyen fogyasztók mellett teljes lehetelenség, hogy a kézműipar lándületet vegyen és felvirá-gozhassekk.

A háziipar legyen mezőgazdasági iparuk ki-egésztő része. Ne elégedjünk meg azzal, hogy ez az ország egyes helyein üvegázi növény-kezd néha terhes áldozatokkal is ápoltassekk, hanem legyen az minden földműves család-nak otthonos foglalkozása. — A gabona, liszt, bór, hus, tej, fagyú, szappan, kender, len, fa, vessző, nád, szalma, csontfólk stb. mind oly anyagot képeznek, melyek a vidék sa-játosságához képest könnyen elsajátítható, s a család összes tagjai által gyakorolható, kevés ügyességgel átalakítja a család egész házasulak-ságát fedezni képes, jövedelmi forrást szolgál-hatnak.

A mezői és házi iparban látjuk a nép gazda-sági tevékenységét összefoglalva.

Ennek a nemzet életében és fejlődésében oly alapszerű jelentőséggel bíró földműves osztálynak, mely nemzetünk zömé, nemzeti vagyonunk legfőbb termelője, vajni eskély gondját viseljük. Pedig mily csodaszür hatással van e téren mindaz, a mi életerét elaltálja. Mi adta meg a nemzetnek a nem-rem lefolyt súlyos viszonyok között az ellenál-hatási erőt? az urbról aló kiválott birtok. Nem az a sok felszabadult ké szerete-e meg a nemzetnek azt a roppant teherviselési képességet, melyvel az abszolút és alkotmányos kormányzat halomra gyült közterheit elviselte, nem ez-e, az önzalmat és azt a szívósságot, mely még a sem enged végleg el-esteggedünk? És ha messzebb visszatekintünk, nem a birtokviszonyok szerencseszerűsége, te-mertette és fejlesztette-e azon virágzó közsegeket, melyek a vasut és távírdá hiányában is jólétek öröndetek.

Tanulmányozzuk-e azon birtok, azon család, azon osztály és gazdasági lét szükségait, adunk-e annak eszközöket önjavá, s a nemzet fejlődésének előmozdítására, akár újabb magánjogi, akár köz-i igazgatási, akár szociális intézkedéseink által.

Megszereztek az újabb idők kulturális eszközeit a gézerőt s a vasutat, de a mezői gazda viszonyai rendezésével nem foglalkoztunk.

A nép műveltségének, a nemzet fejlődésének egyik tényezője a népszerűvel, az iskola. Ez valódi hatását csakis bizonyos jólétek gyakorolhatja. A tanfelkészítés, a képzetéses sedésközei nél-kül többnyire eredménytelen.

Azon 2000 községben, melyekben a hivata-lonos kimutatás szerint még nines iskola, és másutt is a kellő számu és minőségű iskolák — ide érve a szak- és ipari iskolákat és ta-mulmányokat — felállítassanak s az iskolakor-beliek tanulás és mívelődése az illető hatásiégi közegek támogatásával elősegítessekk, illetve ellen-örztessekk.

Iskolákról szólván, legyünk rajta, hogy az iskolakötelesek rendesen látogassák az előad-ásokat; s főleg, hogy az ismételő-oktatás, mely az egész oktatásnak koronáját képezi, or-szágszerte rendszeresen keresztül vitessekk. Mig az iskolamulasztások oly iszonyu számuval ta-lálkozunk, miként azt statisztikai adataink fel-tüntetik, addig nagy közönségünknek civilizáció-és kellő haladásról nem lehet szó. S mivel a szel-lemi haladás maga után vonja az anyagi gyararod-ást, segítünk tehát elő az iskolai-és népnyirtá-rakat, mint kultur állapotaink legbiztosabb és leghatalmasabb emelőit.

Továbbá, tekintettel hazánk agrárikláris vi-szonyaira, legyünk meg azon is rajta, hogy az ok-seri mezői gazdaság s a gazdaság jövedelmének gy-öltőmesteremelés elérésére szempontjából iskoláink mel-letti iskolakertek és fásiskolák állíttassanak fel.

Ha mi meglegedzünk azzal, hogy ezek be-rendezésére s felállítására a törvényekben ugyis ki van mondva, de miként sajnálhatunk, tényleg legfőbb helyen ismeretlenek, akkor átdóztó természetü viszonyaink s termékény talajunk dacára, még so-káig nem érdünk utóla a kidőlőket, mely e tekint-ében is rosszabb viszonyok mellett előre van.

Hogy könyvtárakat, iskolakerteket és fásisko-lákat rendszeresen emeltek meg, azért van mert meg ezek befolyása viszonyaink elemzésre tagad-hatlan, országos érdeket épez gondozása s felkora-lása legyen a társadalom nagyobb s odaadabb ügyel-met.

Minden községben, a hol még hiányoznak és a hol részben vagyunk is kellő számu kised-ővők és a szükséges képest az arra gyermekek részére szeretetteljes alapítassanak, hogy ékep a kiskorunk közt — az ok elhaalyogtatásáa folytán tapasztalt nagy halandóság mérsékeltessekk. Széché-nyi szerint oly kevesen vagyunk, hogy nálunk még is az apagyilkosnak is meg kellene képegyemzőni; tehát annál nagyobb kötelezettség azokat meg-vidéni, kik önhibájuk nélkül vagyunk veszélyez-tette.

A kisedővőkkel mellől szól még a ma-gyarosdás terjesztésének nagy argumentuma is. Hazánk körülbelül 16 millió lakosságának alig felét teszik csak meg a magyar. Nyelv s nemzetiség sokakat elválaszt tőlünk, kik megvizható igazi ma-gyarsok, hazánk sorsát teljeszen magokénak való hazafiak csak akkor lesznek, ha egyszerűs mind zeng-zetes magyar nyelvünk lesz anyanyelvük.

Ha országunknak 16 millió nyelv- s ér-zelemben magyarja lesz, akkor hatalmának sulya is nagyobb s döntőbb lenn.

A különböző nemzetiségeket szeretettel hoz-záadász vonzani s őket magyarkká tenni, legyen mindyájuknak kedves életfeladata. Erre pedig egyik legalkalmasabb mód és eszköz a kisedővők-és gyermekertek tömeges felállításá, mint oly nevelőintézetek, melyekben az idegen ajku gyer-mekek leg hamarabb s legkönynyebben tanulhatják meg magyar nyelvünket.

Mivel pedig nem várhatjuk a jövo nemze-déket, terjesztjük a munkásságot, takarékságot

és szorgalmat minden téren, minden alkalommal. Dolgozzak mindenki és legyen becsületes és ta-karékos. Nem a kevés jövedelmű ember sze-gény, hanem a ki vagyait félkezi nem bírja, meg gazdag az, ki szükségleteit bevételéhez tudja mérni.

De hogy ilyen takarékos nemzetet sze-rezhesünk a honnak, az iskolai takarékpénztá-riakat kell mindenki és ember a szorgalom, becsü-letes és takarékosan erényhez hozzászoktatni. Ne henyéljen senki, — hanem egykezzek min-denki többet termelni, mint a mennyit fogyaszt. Fejtsé ki egész igyekezetével testi és lelki képessé-gét, — nemesse erőt és érvényét. Győződjék meg róla öngondolkodás után minden egyes, hogy a munkát nem bűntetésül, hanem áldással rendelte az Isten az embernek! Két jó van, mi fölött sor-nak nines semmi hatalma: szorgalom és az erény, földön s az égen ez áld — mondja Vörö-s-marty!

Ez az emberi méltóság fennmaradásának leg-nagyobb, legnemesebb biztosítéka. Mert ez által minden egyes — ha különbözően magyara nem volna is, egyedül önmaga erejéből független állást biztosíthat magának.

Ez a szellemi és léleknagyságnak egyedüli alapja. Széchenyi p. o. ha nem dolgozik, csak nagy ut lett volna, egyéb semmi. Ezért mondá egy nevelő királyi tanítványának: mint fejedel-met, állásod hatalmasra tehet, de nagygyá az ember csak önmaga által lehet!

Bár foglalkoznék minden kérdéseinkkel a „sajtó”, alkotmányos küzdelmeket ezen legbe-resebb virnyára bár még hiányos alkot-mányos életünk egyik legbeceesebb köncse, a társadalom legerebébb tanácsadója, támasza, emelkedjük mindinkább nemes hivatásának azon színvonalára, hogy az állam és kormány mellett, a nemzet, a társadalom gazdálkodása fölött is gyakorolja ellenörökös gondoskását! Miköz-jék közre a honpolgár eskélyesi öntudatának elemzésre, hogy munkássága önérdéke mellett a közjótét is előmozdítja, hogy az ő munkássága iparkodása, — bár még oly kis hatáskörű legyen is, a közjótét egyik nevezetes tényezőjét, egyik lényezemét képezi, melynek hiánya az egész működés sorolót éjt! Az érdekesülőtársítás tudatában emelkedjék az önérejelni bizalom azon magaslat-ra, hogy miként a szövetséges hadak egyik köztitéje mondá: „én és még kélszázeren vertük meg Napoleont!” — ő is és még 16 millió honfi-társa vagyunk hivatva a nemzet felviráztatás eszközéül.

Ez első sorban községzsidány tekintetben fontos, mert ha a lakosságunk alig 2/3-át vesszük is termelőnek, s ha ez érelmesség, szorgalom és ta-karékság folytán naponta csak egy fél forinttal keves is többet, s egy évre kereszámmal 300 na-pot vére, a 10 millió lakos évi kereset-többlete már is másfél ezer millió forintba menne. — Csak ez uton foganatosítható az iparhoz okvetlen sze-küleges és Franciaország példája szerint oly me-ses tökélyezés.

De ennek politikai tekintetben is nevezetes hatása volna, a mennyiben a közjótét lelkesülő tudó önzetes munkás polgár a politikai jogok gyakorlása közben is — nem fogná magát szeny-nyes érdemeké által vezetettlen engedni, és ez uton az annyi emlegettel hamisítatlan többség és kor-mány közmelegelédésére létesíthetne!

Gondolja meg kiki, hogy egy oly nagy fel-adat teljesítésében, minő a nemzeti fejlődés regenerációjának feladata, minden honpolgárnak kijnt kötelezettszertés és hivatászszerű feladata. A legnagyobb és legnehezebb feladat azonban a nőt és családanyát illeti meg, és ezzel hazám lelkes höl-gy-eiből fordítok. Gondolják meg önök, hogy Széchenyi nagy nagyművtel terevei sikerét első sor-ban az önök szerető és ápoló karjai gondozására biza, midön „Hitel!” című első nagy közgazda-sági munkájait is „Hazám szép és nagylelkű asszo-nyinak” ajánlotta, magasztosan indokolva azt az előzöbän, hogy: „Ti emeltek égbe a port és hal-hatatlanságra a halandót.” És valóban sok, — minden az önök helyes pártfogásától függ. Bentham szerint: „Nő kormányozza a világot, meg pedig zsarnoki hatalommal, s ezen uralmát főleg szerete-tének köszönheti.”

Akkor volt Róma külsőleg nagy, belsőleg erős, mig asszonyainak erőleseit a háziaság, munkásság, a család dolgaiban való foglalkozás védte. — Erdélyi nemzeti fejedelmeknk korában is a legfőbb örökösekk gyakran töltöttek együtt fonással, hímzéssel és más női munkákkal esteiket. Apróra értettek a fonást, szövést, varrást, kenyér-ütést és étkek készítését módját, a házi cselédek minden munkára ók ügyeltek fel, mert értel-tek hozzá! — írja gróf Mikó; s magyar nem-zetünk fennmaradása részben a magyar anyák erkölcsi tisztaságának, női hivatásuk felfogásának tulajdonítható. Ök viték ki nemzetünk nézve

azon megfeszítelő ezimet „Casta gens Hungarorum.” És ma is Fejedelmek asszonyunk O Felszög leg-magasabb példájától buzdítva, legyenek Önök hívek magasztos hivatásukhoz, s ápolják Vesta szék-kep a házafiszg szent tüzét, hogy az mind saját, mind szeretteik kedlében mindig megillető felbor-zi — Vegyék át az Önököt megillető vőbor-zi szerepet a nemzeti közművelődés nagy munkájá-ban s a történelem híálás elismeréssel fogja fol-gyezni, hogy e sokat szenvedett nemzet nemcsak fennmaradást, hanem felviráztatás is Önök vezeté-közreműködésének köszönheti.

Minden, itt csak főbb vonásokon érintett és ezekkel összefüggésben levő feladatokat nézetem szerint egyleti és társadalmi uton, jelesül pedig: főleg az általam indítványozott népve-leléti egyletek útján foganatosíthatjuk, melyek alapozályai már a kormány részéről is legutóbbi napokban megérősítettek. Az eszme nem új és nem is az enyém, hanem halhatatlan emlékü Eötvösünké, kinek szavai szerint, a mint ezt már e tárgyban általam kiadótt „Indítvány és terjá-vaslat”-ban szintén kiadóttam: „Ha van feladat, mely-nek megoldására az állam minden hatalma elégtel-en, ez a népnevelés. Új feladat ez, melyet a nép csak maga oldhat meg.”

Az eszme igazsága és nagyságából nem von le semmit, hogy ennek horderejét a nemzet meg-akkor sem fogja föl, a mindhelyre az még ma is sokak részéről köznynnyel fogadták. De azért ne csüggedjünk, ez volt mindig minden szép és ne-mes törekvés sorsa! Az igazságnak és a vele pá-rolos komoly igyekezetnek azonban ellenállhatatlan ereje, s jötekony hatása — mint nap a ködöt — vegre mégis eloszlatja a közönnyt, és lelkes har-cosokká avatja a kétkedőket!

Ez indítványom! Tegyen kiki saját hatá-s-körében a legkélszöböl a legnagyobboblg, de te-gyünk mindnyájan, s ezt ez uton tehetjük legezel-szerelben.

Ki jobbat tud, álljon elő vele, s én első le-szek, ki örömet követni fogja.

Begyletek, társulatok.

— Az országos nőképző egylet választmányja ma d. u. 3 órakor gr. Teleky Sándorné Szervita-teri lakásán ülést tartott. Az ülésben gr. Teleky Sándorné elnököl. A jegyzői teendőköt pedig Végh Endre egyleti jegyző végzette. Az elnök bejelenté, hogy Nadányi Albertné, szál. Olasz Cecília asszony a nőképző egylet vá-lasztmányi tagja az egylet javára 6000 fo-rintos örök alapítványt tett: ez alapítvány teljes egy növekedék az egylet tan-ítéletben folyó elástást és ingyenes oktatást ál-vez. A választmány elismerése és híálás közönsé-ének kifejezést adván, a nagylelkű adakozót öröl jegyzőkönyvi kivonattal értesíteni rendelle-ék, s a jegyzőkönyvi kivonat kézbesítésére bizottságöt küldött ki. Az ülésen egyéb adomány-ök is jelentettek be. Köhner Zsigmond, Károly, Hen-rik és Agoston boldogult édes anyjuk Köhner-né Sráb Luiza asszony önjánuk megvalósítási az egy-let némes ezelő előmozdítására 200 frtot adomá-nyoztak; a választmány a kegyes adományt híálás közönséttel fogadta s azt érvényben tartatni határo-zta. Bejelentetett az, hogy iparpártól egylet fel-egyszőlvan, ennek vagyonából 1/3 rész mi 100 frnak fel-egy az egyletet illeti. A vallás-és közoktatási gyi min-iszter az évi 5000 frt. segélyt 21 millió forinttal. A közmunkák tanácsa azon 21 négyzvet öi ter-letért, mely az egyleti tevelék és a szabályozás kö-vetkeztében elcsik, négyzvetenként a 100 forint kisajátítási árt megadta. További segélyek végett a kormány Budapest fővárosához

— az első hazám takarékpénztárhoz, az egy-let első fővárosi takarékpénztárhoz az első m. bizo-úsító társulatot beadtattak, s intézkedés történt arra is, hogy az építkezési költséköket önkényvi be-kebléséért a kincstartó illeték, mi 600 frtot képi-síthet, elengedtessekk. A választmány ezektán a febr. 15-én tartandó ül. ügyeivel foglalkozott; végül pedig elhatározta, hogy az egylet tanítéletére a nő-igazgató-egyesület kiállítására kez-i munkákat küld. — A választmányi üléseben több új tagok is jelentek be; ezek: Emerling Vilma, Beck Józsefné, Vagne Józsefné, dr. Dudics Miklósné, B a- h a n ó Luiza, özv. Szemescsányi Mária és M. J- jerny Jánosné.

— Nemzeti kaszinó választmányának tagjaira a régiéken kívül megválasztattak: gr. W e n k h e i m Rudolf, ifj. gr. Á l m á s y Kálmán, gr. Te l e k y E d e. M o e s s o n y i Sándor, R a d - v á n s z k y Géza. A választmányból kihagyatott ifj. b. M a j t h é n y i László hontmegyei főispán. Póttagok lettek: B o g i s i c h Mihály pest-vidéki törvényszéki elnök, P e r c z e l Béla, P r o n a y József államtitkár, Széchenyi Béla. G r. A n d r á s s y Gyula a Szécsényi lakomán tartandó emlékszóvet megtartására nem vá-l-

— Helyes. — Vivőkeztyével. A párbaj addig folyik, mig az egyik fél halva vagy súlyosan sebesülve nines. Most már csak a párbaj helyét és óráját kell me-g-határoznunk. Ha erre név önöknek van valami ajánlani valójok, szerencsénknek fogjuk tartani, ha ezzel kedvökben járhatunk.

— Ellenkezőleg, uraim, mi állunk az önök rendelkezésére. Hanem minthogy szabad választást szívesek engedni, ime ezt ajánljuk. Reggel 8 óra-ko-ronat indul Irusbe. Tudok ott egy jó helyet, a hol meg lesz a k óva az alkalmatlantokdótl, Tetszik?

— Készségkülv. Az értekezlet véget ért. El volt rendezve minden. Jean és Mornier ezredes visszatemtek a vendéglobbe, elmondani Martialnak küldetésök eredményét.

Egy óra múlva az egész város ismerté az ügyet. Mindenki csak azzal szóltotta meg a másikat: — Vajjon mi lesz ebből? A herceg ezalot otthon volt. Nem akara magát kitenni a közválasztásnak.

Gyülvölte Martialt, s megis két dolog bántotta ebben a párbaj-ügyben. Elösör az, hogy neki, az ötven éves férfinnak és híres vívónak, egy husz-köt éves fiatal emberrel kellett megvívnia. Aztán meg az, hogy ez a fiatal ember a Thérèse fia. Végre is, ő kedves volt annak az asszo-nyoknak.

Ezen gondolkodott hosszasan szobájában. Az idő körülbelül annyira járt, mint mikor Thérèse három nappal azelőtt elbepelt. A hercegre nekgy tetszett, mintha ismét elbé állna, hogy kegyel-met kérjen. Szegény asszony el akarta vele hi-tetni, hogy ő a Martial atyja j Ámbor hazugság, s nagyon természetes az anya részéről, ki meg akara-ja meiteni fiát.

Ebben a pillanatban az inas belépett s egy egy névjegyet adott neki át. A herceg el-vevé a névjegyet, közelebb ment a lámpához, s olvás-:

— Pierre Cambry. Pierre Cambry! Mit akarhat ez? miért jön ide? Ó hozza, ki holnap párbajt fog vívni fiátval! De csak nem utasítathja el! Gondolkodjotok egy pil-lanztig, s aztán így szölit: — Beccsássa be!

(Folyt. köv.)

MARTIAL ATYJA

IRTA ALBERT DELPIE. 27 FORDÍTOTTA FÁI J. BELA. (Folytatás.) TIZENEGYEDIK FEJEZET.

— S mi az a rettenetes bosszu, a melyet forral, kedves ezredes ur? kérde Jean.

— Hogy méltóztatik?

— Azt kérde, hogy mi az a rettenetes bosszu, a melyet forral? Hiszen emlékszik, a multkor, mikor a Saballeria tanján halunk, megvalolta nek-em szörnyü haragját Euphémia, a derek Euphé-mia ellen! Tárja föl szívet égszűd.

Mornier ezredes nagyot morgott, mint valami újfundlandi, ha háborgatják. Elsimította sórtés haját, s így szölit: — Hát hallja. Ismeri azt az adomány-levelet, ugy-e? Nos hát, én azt az adomány-levelet meg fogom semmisíteni.

— Jean fölkaezagott.

— Az lehetetlen! mondá.

— Az ezredes nem rendesen, mikor haragudni szokott, pipaszimre változott.

— Micsoda! Lehetszén? Gnyulódik velem az ur? Hát ne volna jogom megbüntetni azt a nyomorult Augusté? Hát hiszen majd élénk! Viszvaonom az adományt — ha majd nem leszek közelében a hugomnak.

Jean, nyugodt hangon, mint a hogy az iskolás-gyermekek hadjárja el a leckét, viszonza: — 949. ezikk: Az adománylevél visszavon-hatatlan. Kivétén: 1-ször a szolgálomk nem tel-jesítése; 2-szor halatlanság; 3-szor törvényes gyer-mekek születése esetében. Már pedig, Auguste pontosan fizeti önök a kikötött járadékot. Ez a szolgálom teljesítése. Lássuk a halatlanságot!

— Auguste halátlan, az örögdéig is! — Nem az. A törvény szabatos. Gondosko-dott a nyomorult Augustérol. A halatlanságnak három esete van. Elétére törté önök az unoka-öccsége? Nem. Illette-e szidalmakkal, komoly bántalmakkal? Nem. Megtagadta-e öntől a táplálékot? Nem. Lássuk há a harmadik esetet: törvényes gyermekek születését. Ön nem nos.

Mornier ezredes félgy fölemelkedett volt e vita

közben. Jean rövid, szabatos feleleteli megújászi-tották. Hátrahúzódtok a kocsiisan s meg sem mozdult. Mert e párbeszéd a kocsiiban folyt, mely Martialt és segédeit Bayonne felé vitte. Jean azon volt, hogy fiatal barátját szörakoztassa. Járta volt a párbajokban. Tudta, hogy a vívónak nyugodt lélekkel kell a hely szinére menni. Martial érkező-kül halgatta beszélgetésüket. Mossolygott is.

Egyezzerre csak az öreg ur diadalmasan fo-lpattant.

— Meg fogok nősiálni!

— Csakhogy nem elég ám megnősülni, ez-redes ur. — Gyermekek is kell.

Az ezredes megfellekkezett hosszu, fáradsá-gos életéről, tizenöt hadjárataról, tíz sebérol, het-venkét esztendejéről, s röviden és velösen mondá: — Lesz!

— De abban a pillanatban nyilván fölébredt benne a valóság tudata. Mert nagyott sohajtott és hozzátévé:

— Azaz hogy dehogya lesz...

Olyan panaszos hangon mondta ki azt a négy szót, hogy Jeannak nem volt szíve vele ingerkedni.

— Milyen buta az ember, hogy fiatal korában meg nem házodik! sohajtot az ezredes. — Most már nagypapa volnék — szénapa ta-lán!... Egész rakás apróság maszkálna a ‘tér-deimen!

— Eh, viszonza Jean, — hiszen lehet gyer-mekek örökre fogadni, ha már az embernek ma-gának nem tud lenni! Nézzé — vegye el Gracieu-set. Ismeri őt, becsüli: aztán meg nagyon szereti a kis lányát. Arról nem is szölok, hogy az milyen jó cselekedt volna. S milyen kellemesen töltené az életét!

marabb lejár, ismét vagyonának helyreállításához és további szerzéshez foghat. Azt mondja az indoklás, hogy azért sem lehet kiterjeszteni, mert nem volna meg azon basis, mely pl. a kereskedőnél a könyvekben van. A csökkenést t. ház a könyv nem nagy szerepet játszik, mert abból tapasztalás szerint teljes megnyugvást merít nem igen lehet.

En tehát t. ház, miután nem is mi vagyunk az első, kik ezen intézményt életbe léptetjük, miután ez Németországban már évek óta fogantatva van véve a nélkül, hogy hátrányos lenne a társadalom azon osztályaira, melyekre ki van terjesztve, ragaszkodom állásponthoz és kérem a t. házat, méltóztatásuk indítványomat elfogadni. (Helyeslések.)

Almágyi Sándor: pártolja a kényszervezetést.

Apáthy István előadó: A bizottság hivatalozott Németországra jelentésében is, s épen Németországra hivatkozva, azért nem ajánlotta a kényszervezetés kiterjesztését a közönséges esőre, mert ez a világon az első kísérlet, mely a kényszervezetés ilyen kiterjesztéséről történt. A bizottság be akarta írni, vajjon ezen kísérletet fogja-e az élet igazolni, vagy nem. Kéri az igazságtügyi bizottság javaslátának elfogadását.

Előző szavazás alá hozásával a kérdést, a bizottság véleményét előadta 69, nem fogadta el 92 szavazat. E szerint Unger Alajos úr indítványát fogadták el, s annak keresztülvételére végzett a törvényjavaslat ezen 5-á a bizottsághoz visszautasítást.

Következik azon új szakasz, melyet a pénzügyi bizottság a törvényjavaslat végére térteti indítvány. A javaslat következők hangzik: Fiuméi illetőleg felhatalmaztatni az igazságügyi minisztert, hogy a jelen esdörtényről külön rendelettel lépessen hatályba, és ezen rendeletben az ottani viszonyokk megfelelő módosításokat tegyen.

Apáthy István előadó ajánlja, hogy a miniszter ezen rendelet kibocsátására hatalmaztassék fel.

A ház elfogadja az új szakaszt.

Következik a mentelmi bizottság jelentése Szalay Imre képviselő mentelmi jogának felfüggesztése tárgyában.

Füzesséry Géza ellenindítványt nyújt be, mely így hangzik: „Szalay Imre mentelmi jogát a ház nem függeszti föl. Szalay képviselő kiadása ugyanis a rendőrségi jelentés alapján kérelmezte, szöveg azonban a jelentés adatai nem győzték meg arról, hogy Szalay valóban vétkes volna az őrsétségen a mivel vádoltatik. Az eset az, hogy a múlt évi utcai zavargások alkalmával Szalay a hatvani utcában állván, Villich rendőr, ki nem volt egyenruhában, őt eltávoztára szólította fel. Szalay nem ósmervén fel a megszólított a rendőrt sértő zavaráss visszaszólította, mit Villich a rendőrség származásán vett, s erőlt jelentést tett. A vádlásban tehát úgy áll a dolog, hogy Villich követelt el sértést, a miért ellene Szalay vádat is emelt. Szólok kéri ellenindítványának elfogadását.

Horváth Gyula. Hangsúlyozza, hogy a rendőr nem volt felismerhető, tehát nagyon természetes, hogy durva felszólításra Szalay sem udvariasan válaszolt. Ez okból nem fogadja el a bizottság javaslatát.

Szilyó Olivér előadó ragaszkodik a bizottság véleményéhez, s kéri a mentelmi jog felfüggesztését.

Füzesséry Géza megjegyzései után a ház többsége nem fogadja el a mentelmi bizottság véleményét.

Következik a mentelmi bizottság jelentése Mocsáry Géza képviselő mentelmi ügyében.

A ház Mocsáry Géza mentelmi jogát 57 szóval 49 ellen felfüggesztette.

Következik Herman Ottó mentelmi ügyében a bizottság jelentésének tárgyalása.

Molnár Aladár, Szilyó Olivér, Csernatony Lajos és Füzesséry Géza f. sz. szavazatát, s a ház Herman Ottó mentelmi jogát 70 szóval 66 ellen felfüggesztette.

Az ülés vége d. u. 2 órakor.

A főrendelhatás ma délután 11 órakor Majláth Gy. orsz. bírói elnökelele volt tízdel tartást. A kormány részéről jelen voltak Tisza Kálmán és Szapáry Gyula gróf. Az ülésen a képviselőház jegyzője a czukor, kávé és sörforgalmazás megadóztatásáról szóló törvényjavaslatot az arra vonatkozó jegyzőkönyvi kivonattal együtt alkalmányos tárgyalás és hozjárulási végett ányítja.

A javaslat kiadott a hármas állandó bizottságnak, s tárgyalása a jövő hét elejére tüzett ki.

esőrtette rohan ki a teremből. Hintaja négy kozáktól kísértette rohan végig a Newski prospektben.

Szaburov, mint belső szolgálattelel rendel tiszta maga maradt a helygimnáziumi hivatalosban. Oda lépett a miniszter irodája mellé s figyelmes szemlélt kezelt tartani a rajta észlort tárgyakon. Végre megalatá a mit kerestett. Egy csomagban egymásra tett heverték a miniszteri sajátkéze aláért követelő sügés ügyek.

Szaburov fölbombolta aranygombos kék eszabát s egy iratot vett ki annak a kéréséből.

Az irat formája tökéletesen megfelelt a többi hivatalos iratoknak s Szaburov, miután megegyezzer végig futott tartalmán, sajátosságos, de csak kis ideig tartó mosolylyal odaesuszattatá a többi iratok közé.

Had legyen hát szentírás ez is.

Néhány rövid nap teljeseen élt volt Timaceseff, hogy végkép összehonyította a helygimnáziumot, a czári tükös kabinet harmadik osztálya, a rendőrség és a csendőrség különben is honnyodalmas ügyeit. A hivatalnokok az alantás tisztek kétségbe voltak esve s egész Szt.-Pétervár tele volt pansaszal. Hangosan beszélték, hogy nincs rosszabbul vezetett miniszterium a helygimnáziummal, s durvább, értelmetlenebb, megfizethetőbb, szenvedélyesebb és kiálthatatlanabb embert Timaceseffnél lehetetlen, hogy lámpával is találtott volna a czár száz millióra méltó lakosa között.

Ez ugyan nem fog megtöbolyodni, mint Potatoff megtöbolyodott a miatt, hogy a czári vonat kereké alá a vasot után kavics gurult. Bónja is ez, csak ó lámát csaphasson, mely őt hatalomnak tünteti föl mások szemében. Hivatalos dolgában hanyag, lelkesmeretlen. Vannak napok, a mikor minden hivatalnokát elesajja s maga akar elvégezni mindent; másnap visszafogadja s egy-egy táncosora bizza a legfontosabb államügyeket is, és szignál vakon mindent, a mit éllebe terjesztenek. Soha parvenn még el nem árukt több elbiztosított és pöffeszkedést ennél a Timaceseffnél. Hja, a czár megbabonázta. Ez volt a vélemény az orosz székvaróban.

A czár figyelmzettették is réggib bizalmasi a közbangultra. Komolyan megnehezített rájuk s kegyvesztéssel fenyegette. „Árukt vagytok valamennyien, kik elvetszettek egy kanál vízben azt az egyetlen embert, a kinek ólébe a czár nyugodtan hajítja lejt.”

Hát a ki így benn til a nyeregben, azt nem lehet onnan kirigalmazni. Szerzug nagyherceg

Irodalom.

— A magyar hírlapirodalom 1881-ben. A „Vasárnapi Ujság” most megjelent számában Szinyei József rendes kimutatásról közli a magyar hírlapirodalomról. E kimutatás szerint a folyó éj elején összesen 356 hírlap és folyóirat volt meg, míg tavaly, újévkor 368, tehát fogyott egy kiesit, a mi nem baj. A múlt év folyamán alatt 74 hírlap és folyóirat keletkezett, de megszűnt százhuszonöt hírlap és folyóirat. — Az 1881. év elején volt politikai napilap 23, politikai hetilap 24, vegyes tartalmu képes lap 5, egyházi és iskolai lapok 23, szépirodalmi és vegyes tartalmu lapok 20, humorisztikus lapok 4, szaklapok 64, vidéki lapok nem politikai tartalommal 78, hirdetési lapok 3, folyóiratok 97, vegyes mellékletük 14. Helyek szerint osztályozva 1881 elején megjelent: Budapestben 168, Aradon 3, Baján 2, Balassa-Gyarmaton 2, Békés-Csabán 2, Békés-Gyulán 1, Beregszászon 1, Berettyó-Ujfalun 2, Buziáson 1, Debreczenben 9, Deesen 2, Dóván 1, Egerben 8, Eperjesen 1, Esztergomban 4, Felső-Bányán 1, Fiumében 1, Galgócán 1, Gyöngyösön 2, Győrött 5, Gyula-Fehérvárt 2, Hód-Mező-Vásárhelyen 2, Jászberényben 1, Kalocsán 2, Kaposvárott 3, Karcagzon 2, Kassán 5, Kesztemén 2, Keszthelyen 1, Kézdi-Vásárhelyen 2, Kolozsvárt 13, Komáromban 3, Kőledeán 1, Lóván 1, Losonezon 1, Lugoson 1, Magyar-Óvárott 1, Makón 2, Maramaros-Szigeten 2, Maros-Vásárhelyt 2, Miskolczon 3, Nagy-Bányán 3, Nagy-Bécskeréken 1, Nagy-Enyeden 1, Nagy-Kanizsán 3, Nagy-Károlyban 1, Nagy-Körösn 1, Nagy-Váradon 6, Nyiregyházon 2, Nyitrán 2, Orosházon 1, Pápán 3, Pécsétt 3, Pozsonyban 4, Rimaszomban 2, Róznayon 1, Sátoralja-Ujhelyen 1, Selmecezen 2, Seps-Szent-Györgyön 1, Sopronban 2, Szabadkán 4, Szarvason 1, Szatmár-Németén 2, Szegedben 2, Szegvárdon 2, Székcs-Fehérvárt 2, Szentesezen 2, Szolnokon 5, Szokbathelyt 4, Temesvárott 7, Tihanyban 1, Tisza-Ujlakon 1, Trencsényben 1, Váczon 4, Veszprémben 2, Újvidéken 1, Ungvárt 3, Zomborban 1. Összesen 1881 elején a fővárosban 168, a vidéken 77 helyen 1881 jelent meg. (Mig a múlt 1880. év elején Budapestben 188, és 77 vidéki városban 179, külföldön 1 hírlap és folyóirat adatot ki magyar nyelven.) Ezenkívül megjelent hazánkban idegen nyelvű lap és folyóirat: német nyelven 120, (1880 elején 114); szláv nyelven 56, (1879 elején 61); román nyelven 20, (1880 elején 16); olasz nyelven 3, (1880 elején 4); héber nyelven 1, (1880 elején 2); francia nyelven 2; összesen 202, (1880. évben 197, a magyarokkal együtt 565). Ez idő szerint tehát a magyar korona területén megjelent összesen 558 hírlap és folyóirat.

— **Uj regények.** Eredeti elbeszélő irodalmunk meddőségét az utóbbi időben mind többen mezeafolják. Most is három regényrinyt fejezett be egy-egy művet, melyek a Révay-féle „Regényvilág” című vállalatban fognak megjelenni. P. Szathmáry Károly: „A honoldóitok” című három kötetes politikai regényt írt, mely a mai korruptiót ostorozza és számos „nyílt titkot” szellett. — Prém József, a ki az „Edith története” című regényének sikere óta nem írt elbeszélő művet: „Eljegyzés után” cím alatt írt egy regényt; ifj. A. Brányi Kornél pedig szintén a modern magyar társadalmi életből legújabb regényének tárgyát s annak ezime: „A férj ingata”; ez utóbbi már két kötetes.

— **Gyulai Pál** a napokban új költői elbeszélést fejezett be, melyet a Kisfaludy-társaság közgyűlésén fog bemutatni. Címe: „Szállágyi és Hajmási”, mely tudvaleg már a „szendrei névtelen” és Vörösmarty Mihály ismert elbeszélése ezime is.

— **Magyar költők művei angolul.** A Föv. Lapok írja: A Kisfaludy-Társaság egyik londoni levelező tagja: Buttler Dundas Ede britihs-muzeumi tisztviselő ismét ad ki egy szép-irodalmunkat érdeklő füzetet. Címe: „Rege a csodaszarvasról”. Arany János ismert óskori elbeszélő költeménye, melyet Buttler angolra fordított és magyarul először láttott el. A füzet másik, függetlenese feleében magyar népdalokat és Petőfőből számos dal közül szintén a maga fordításában. Egy költemény: Petőfi „Arva leány”-át egy angol lady fordított le e kiadás számára, mely már február első felében meg fog jelenni.

— **Uj büntető törvények.** Kautz Gusztáv A magyar büntető jog és eljárás tankönyve különös tekintettel a gyakorlati élet igényeire” című művének második füzetét (11—20 iv) jelent meg az Eggenberger (Hoffmann és Molnár)-féle könyvtárakéján. Az egész mű előfizeti ára 3 ft 80

kr. az eddig megjelent két füzet tartalma a bevezetésen kívül a következő: általános rész, a büntető cselekmények fogalma, osztályozása és tényállaléka, a büntető cselekmények anyai és tárgyi oldala a cselekmény jogellenesége, a büntetésről általában és a büntetési rendszeréről. E mű a magyar büntető törvényeknek első rendszeres feldolgozása, megérdemli a szakörök figyelmét.

— **Farkasok közt** című társadalmi színüre nyit előfizetést Sopronból Ujváry Béla, jónévt író. Mint az előfizetési felhívásban elmondja, e színművet egy polemia és egy vád következtében adja ki. Be volt adva a nemzeti színházhoz, de ott nem fogadták el. A bírálók egyike volt Csiky György, kinek aztán „A múlt” című nem régeiben megjelent elbeszélésében Ujvári a saját darabját ismertte föl. Eire hírlapi uton plagiummal vádolta Csikyt s felszólította, hogy a vád eldöntésé bizza egy választott jürrre. Csiky mind a vádat, mind a jürrt visszautasította. Ujvári tehát most színműve kinyomatása által a nagy közönségre öhaját apellálni. A színmű február közepén fog megjelenni, előfizetési ára 30 kr., vagy díszes kiadásban 1 ft. Ez összeg szerző neve alatt Sopronyba küldendő.

— **A közlekedési eszközök története.** Wühl Jákó, kinek „A világtörlem eszközei” című munkája kedvező fogadtásban részesült, most füzetes vállalatot indított meg. „A közlekedési eszközök története” cím alatt, mely a vasutak, posták, táviratok és a gőzhajózás, szóval a modern világ összekötő kapcsainak fejlődését és történetét adja elő részletesen. A két első füzet, számos kiállításban, számos illusztrációval most jelent meg, s a vasutak történetét kezdi, előrebocsátva a közutak, a fa-és kővágyvíz-rendszert ismertetve. E műbe a szerző beolvastotta „A világtörlem eszközeiről” szóló könyvét is. Az egész munka körülbelül 22—25 füzetre terjed, minden füzet négy ívből áll, s egyenként 40 kr. Előfizetheti évenként 1 ft 20 krajár, félvételre 2 ft 40 krajár, mely összeg a szerzőhöz: stáció-utca 46 sz. intézendő. Az első füzethez Tolnay Lajosnak, a magyar államvasutak igazgatójának arzekepe van mellékelve.

— **A gőzház,** Jules Verne regénye, fordították Rákosi Viktor és Szokolay Kornél, kiadták a Légrady testvérek, számos képpel. A fantasztikus utazások mesterének a regényt tavaly hárny magyar lap is közölte egyszerre. A közönség azonban a könyvpiacon is szívesen szokta fogadni. Ára 1 ft 60 kr.

— **A társadalmi deficit**” cím alatt adta ki Láng Lajos ama cikkeket, melyek közelebb jelentek meg az „Ellenőr”-ben, s azt bizonyítják, hogy Magyarország jóval van, az ország vagyonyosodik, s a jövő minden jóval biztat. Az már kérdés, hogy a szerző be tudja-e bizonyítani e kedves dolgot.

— **Ung rische Revue**” cím alatt folytatja új pályáját a „Literarische Berichte aus Ungarn”, most már mint havi folyóirat, szintén Hunfalvy Pál szerkesztésében és az akadémia pártfogása mellett. A hat ívré terjedő füzetek minden hó közepén jelennek meg s az előfizetési ár 5 ft. Az első füzetből már néhány nap előtt közöltük Veigelsberg cikkét a magyarországi német-hetkről. Ezt követi Marczali Henrik cikke Martinovicsról, a Práknól könyve megjelentének alkalmából. Abel Jón ismerteti a magyarországi humanistákat és Galeotto Marzót. Heinrich Gusztáv a Petőfi német fordításáról s magyar irodalmi mozgalmakról szól; Pulszky Ferenc a magyarországi bronzkoráról, Silberstein a színházokról. Ezenkívül az akadémia üléseiről s művelődési mozgalmairól találunk rövid értesítéseket, végül pedig Lindner közli Arany „Összel” című gyönyörű költeményének fordítását. A folyóirat általában a tolmás szerepét viszi német nyelven a magyar irodalmi és művelődési mozgalmakról.

— **Magyar nyelvtudomány-történeti tanulmányok.** Ily cím alatt adta ki egy srtrín nyomott jókoru kötetben Dr. Jancsó Benedek tanár amaz irodalomtörténeti tanulmányait, melyek koronkint az Abafi-féle „Figyelőben” jelentek meg. E tanulmányok a XVI—XVII. századra vonatkoznak s csejlok kimutatni, hogy miként fejlődött a magyar nyelvészet eszmei, hogy azokban a századokban a nyelvészeti tudományosság terén nem állottunk hátrább az európai tudományosság színvonalánál. E kor nyelvészete ugyan még nem mondható tudomány, de az elő haladottabb külföld sem volt azal másoképen. A kezdet jelenségei azonban megvoltak, s nézetek és elvek merültek fel. Ezek igazolására a szerző Erdősi János, Molnár Albert, Komáromi Gispkés György, Pereszényi Pál és Köcskés Pál

kr. az eddig megjelent két füzet tartalma a bevezetésen kívül a következő: általános rész, a büntető cselekmények fogalma, osztályozása és tényállaléka, a büntető cselekmények anyai és tárgyi oldala a cselekmény jogellenesége, a büntetésről általában és a büntetési rendszeréről. E mű a magyar büntető törvényeknek első rendszeres feldolgozása, megérdemli a szakörök figyelmét.

— **Farkasok közt** című társadalmi színüre nyit előfizetést Sopronból Ujváry Béla, jónévt író. Mint az előfizetési felhívásban elmondja, e színművet egy polemia és egy vád következtében adja ki. Be volt adva a nemzeti színházhoz, de ott nem fogadták el. A bírálók egyike volt Csiky György, kinek aztán „A múlt” című nem régeiben megjelent elbeszélésében Ujvári a saját darabját ismertte föl. Eire hírlapi uton plagiummal vádolta Csikyt s felszólította, hogy a vád eldöntésé bizza egy választott jürrre. Csiky mind a vádat, mind a jürrt visszautasította. Ujvári tehát most színműve kinyomatása által a nagy közönségre öhaját apellálni. A színmű február közepén fog megjelenni, előfizetési ára 30 kr., vagy díszes kiadásban 1 ft. Ez összeg szerző neve alatt Sopronyba küldendő.

— **A közlekedési eszközök története.** Wühl Jákó, kinek „A világtörlem eszközei” című munkája kedvező fogadtásban részesült, most füzetes vállalatot indított meg. „A közlekedési eszközök története” cím alatt, mely a vasutak, posták, táviratok és a gőzhajózás, szóval a modern világ összekötő kapcsainak fejlődését és történetét adja elő részletesen. A két első füzet, számos kiállításban, számos illusztrációval most jelent meg, s a vasutak történetét kezdi, előrebocsátva a közutak, a fa-és kővágyvíz-rendszert ismertetve. E műbe a szerző beolvastotta „A világtörlem eszközeiről” szóló könyvét is. Az egész munka körülbelül 22—25 füzetre terjed, minden füzet négy ívből áll, s egyenként 40 kr. Előfizetheti évenként 1 ft 20 krajár, félvételre 2 ft 40 krajár, mely összeg a szerzőhöz: stáció-utca 46 sz. intézendő. Az első füzethez Tolnay Lajosnak, a magyar államvasutak igazgatójának arzekepe van mellékelve.

— **A gőzház,** Jules Verne regénye, fordították Rákosi Viktor és Szokolay Kornél, kiadták a Légrady testvérek, számos képpel. A fantasztikus utazások mesterének a regényt tavaly hárny magyar lap is közölte egyszerre. A közönség azonban a könyvpiacon is szívesen szokta fogadni. Ára 1 ft 60 kr.

— **A társadalmi deficit**” cím alatt adta ki Láng Lajos ama cikkeket, melyek közelebb jelentek meg az „Ellenőr”-ben, s azt bizonyítják, hogy Magyarország jóval van, az ország vagyonyosodik, s a jövő minden jóval biztat. Az már kérdés, hogy a szerző be tudja-e bizonyítani e kedves dolgot.

— **Ung rische Revue**” cím alatt folytatja új pályáját a „Literarische Berichte aus Ungarn”, most már mint havi folyóirat, szintén Hunfalvy Pál szerkesztésében és az akadémia pártfogása mellett. A hat ívré terjedő füzetek minden hó közepén jelennek meg s az előfizetési ár 5 ft. Az első füzetből már néhány nap előtt közöltük Veigelsberg cikkét a magyarországi német-hetkről. Ezt követi Marczali Henrik cikke Martinovicsról, a Práknól könyve megjelentének alkalmából. Abel Jón ismerteti a magyarországi humanistákat és Galeotto Marzót. Heinrich Gusztáv a Petőfi német fordításáról s magyar irodalmi mozgalmakról szól; Pulszky Ferenc a magyarországi bronzkoráról, Silberstein a színházokról. Ezenkívül az akadémia üléseiről s művelődési mozgalmairól találunk rövid értesítéseket, végül pedig Lindner közli Arany „Összel” című gyönyörű költeményének fordítását. A folyóirat általában a tolmás szerepét viszi német nyelven a magyar irodalmi és művelődési mozgalmakról.

— **Magyar nyelvtudomány-történeti tanulmányok.** Ily cím alatt adta ki egy srtrín nyomott jókoru kötetben Dr. Jancsó Benedek tanár amaz irodalomtörténeti tanulmányait, melyek koronkint az Abafi-féle „Figyelőben” jelentek meg. E tanulmányok a XVI—XVII. századra vonatkoznak s csejlok kimutatni, hogy miként fejlődött a magyar nyelvészet eszmei, hogy azokban a századokban a nyelvészeti tudományosság terén nem állottunk hátrább az európai tudományosság színvonalánál. E kor nyelvészete ugyan még nem mondható tudomány, de az elő haladottabb külföld sem volt azal másoképen. A kezdet jelenségei azonban megvoltak, s nézetek és elvek merültek fel. Ezek igazolására a szerző Erdősi János, Molnár Albert, Komáromi Gispkés György, Pereszényi Pál és Köcskés Pál

kr. az eddig megjelent két füzet tartalma a bevezetésen kívül a következő: általános rész, a büntető cselekmények fogalma, osztályozása és tényállaléka, a büntető cselekmények anyai és tárgyi oldala a cselekmény jogellenesége, a büntetésről általában és a büntetési rendszeréről. E mű a magyar büntető törvényeknek első rendszeres feldolgozása, megérdemli a szakörök figyelmét.

— **Farkasok közt** című társadalmi színüre nyit előfizetést Sopronból Ujváry Béla, jónévt író. Mint az előfizetési felhívásban elmondja, e színművet egy polemia és egy vád következtében adja ki. Be volt adva a nemzeti színházhoz, de ott nem fogadták el. A bírálók egyike volt Csiky György, kinek aztán „A múlt” című nem régeiben megjelent elbeszélésében Ujvári a saját darabját ismertte föl. Eire hírlapi uton plagiummal vádolta Csikyt s felszólította, hogy a vád eldöntésé bizza egy választott jürrre. Csiky mind a vádat, mind a jürrt visszautasította. Ujvári tehát most színműve kinyomatása által a nagy közönségre öhaját apellálni. A színmű február közepén fog megjelenni, előfizetési ára 30 kr., vagy díszes kiadásban 1 ft. Ez összeg szerző neve alatt Sopronyba küldendő.

— **A közlekedési eszközök története.** Wühl Jákó, kinek „A világtörlem eszközei” című munkája kedvező fogadtásban részesült, most füzetes vállalatot indított meg. „A közlekedési eszközök története” cím alatt, mely a vasutak, posták, táviratok és a gőzhajózás, szóval a modern világ összekötő kapcsainak fejlődését és történetét adja elő részletesen. A két első füzet, számos kiállításban, számos illusztrációval most jelent meg, s a vasutak történetét kezdi, előrebocsátva a közutak, a fa-és kővágyvíz-rendszert ismertetve. E műbe a szerző beolvastotta „A világtörlem eszközeiről” szóló könyvét is. Az egész munka körülbelül 22—25 füzetre terjed, minden füzet négy ívből áll, s egyenként 40 kr. Előfizetheti évenként 1 ft 20 krajár, félvételre 2 ft 40 krajár, mely összeg a szerzőhöz: stáció-utca 46 sz. intézendő. Az első füzethez Tolnay Lajosnak, a magyar államvasutak igazgatójának arzekepe van mellékelve.

— **A gőzház,** Jules Verne regénye, fordították Rákosi Viktor és Szokolay Kornél, kiadták a Légrady testvérek, számos képpel. A fantasztikus utazások mesterének a regényt tavaly hárny magyar lap is közölte egyszerre. A közönség azonban a könyvpiacon is szívesen szokta fogadni. Ára 1 ft 60 kr.

— **A társadalmi deficit**” cím alatt adta ki Láng Lajos ama cikkeket, melyek közelebb jelentek meg az „Ellenőr”-ben, s azt bizonyítják, hogy Magyarország jóval van, az ország vagyonyosodik, s a jövő minden jóval biztat. Az már kérdés, hogy a szerző be tudja-e bizonyítani e kedves dolgot.

— **Ung rische Revue**” cím alatt folytatja új pályáját a „Literarische Berichte aus Ungarn”, most már mint havi folyóirat, szintén Hunfalvy Pál szerkesztésében és az akadémia pártfogása mellett. A hat ívré terjedő füzetek minden hó közepén jelennek meg s az előfizetési ár 5 ft. Az első füzetből már néhány nap előtt közöltük Veigelsberg cikkét a magyarországi német-hetkről. Ezt követi Marczali Henrik cikke Martinovicsról, a Práknól könyve megjelentének alkalmából. Abel Jón ismerteti a magyarországi humanistákat és Galeotto Marzót. Heinrich Gusztáv a Petőfi német fordításáról s magyar irodalmi mozgalmakról szól; Pulszky Ferenc a magyarországi bronzkoráról, Silberstein a színházokról. Ezenkívül az akadémia üléseiről s művelődési mozgalmairól találunk rövid értesítéseket, végül pedig Lindner közli Arany „Összel” című gyönyörű költeményének fordítását. A folyóirat általában a tolmás szerepét viszi német nyelven a magyar irodalmi és művelődési mozgalmakról.

— **Magyar nyelvtudomány-történeti tanulmányok.** Ily cím alatt adta ki egy srtrín nyomott jókoru kötetben Dr. Jancsó Benedek tanár amaz irodalomtörténeti tanulmányait, melyek koronkint az Abafi-féle „Figyelőben” jelentek meg. E tanulmányok a XVI—XVII. századra vonatkoznak s csejlok kimutatni, hogy miként fejlődött a magyar nyelvészet eszmei, hogy azokban a századokban a nyelvészeti tudományosság terén nem állottunk hátrább az európai tudományosság színvonalánál. E kor nyelvészete ugyan még nem mondható tudomány, de az elő haladottabb külföld sem volt azal másoképen. A kezdet jelenségei azonban megvoltak, s nézetek és elvek merültek fel. Ezek igazolására a szerző Erdősi János, Molnár Albert, Komáromi Gispkés György, Pereszényi Pál és Köcskés Pál

kr. az eddig megjelent két füzet tartalma a bevezetésen kívül a következő: általános rész, a büntető cselekmények fogalma, osztályozása és tényállaléka, a büntető cselekmények anyai és tárgyi oldala a cselekmény jogellenesége, a büntetésről általában és a büntetési rendszeréről. E mű a magyar büntető törvényeknek első rendszeres feldolgozása, megérdemli a szakörök figyelmét.

— **Farkasok közt** című társadalmi színüre nyit előfizetést Sopronból Ujváry Béla, jónévt író. Mint az előfizetési felhívásban elmondja, e színművet egy polemia és egy vád következtében adja ki. Be volt adva a nemzeti színházhoz, de ott nem fogadták el. A bírálók egyike volt Csiky György, kinek aztán „A múlt” című nem régeiben megjelent elbeszélésében Ujvári a saját darabját ismertte föl. Eire hírlapi uton plagiummal vádolta Csikyt s felszólította, hogy a vád eldöntésé bizza egy választott jürrre. Csiky mind a vádat, mind a jürrt visszautasította. Ujvári tehát most színműve kinyomatása által a nagy közönségre öhaját apellálni. A színmű február közepén fog megjelenni, előfizetési ára 30 kr., vagy díszes kiadásban 1 ft. Ez összeg szerző neve alatt Sopronyba küldendő.

— **A közlekedési eszközök története.** Wühl Jákó, kinek „A világtörlem eszközei” című munkája kedvező fogadtásban részesült, most füzetes vállalatot indított meg. „A közlekedési eszközök története” cím alatt, mely a vasutak, posták, táviratok és a gőzhajózás, szóval a modern világ összekötő kapcsainak fejlődését és történetét adja elő részletesen. A két első füzet, számos kiállításban, számos illusztrációval most jelent meg, s a vasutak történetét kezdi, előrebocsátva a közutak, a fa-és kővágyvíz-rendszert ismertetve. E műbe a szerző beolvastotta „A világtörlem eszközeiről” szóló könyvét is. Az egész munka körülbelül 22—25 füzetre terjed, minden füzet négy ívből áll, s egyenként 40 kr. Előfizetheti évenként 1 ft 20 krajár, félvételre 2 ft 40 krajár, mely összeg a szerzőhöz: stáció-utca 46 sz. intézendő. Az első füzethez Tolnay Lajosnak, a magyar államvasutak igazgatójának arzekepe van mellékelve.

— **A gőzház,** Jules Verne regénye, fordították Rákosi Viktor és Szokolay Kornél, kiadták a Légrady testvérek, számos képpel. A fantasztikus utazások mesterének a regényt tavaly hárny magyar lap is közölte egyszerre. A közönség azonban a könyvpiacon is szívesen szokta fogadni. Ára 1 ft 60 kr.

— **A társadalmi deficit**” cím alatt adta ki Láng Lajos ama cikkeket, melyek közelebb jelentek meg az „Ellenőr”-ben, s azt bizonyítják, hogy Magyarország jóval van, az ország vagyonyosodik, s a jövő minden jóval biztat. Az már kérdés, hogy a szerző be tudja-e bizonyítani e kedves dolgot.

— **Ung rische Revue**” cím alatt folytatja új pályáját a „Literarische Berichte aus Ungarn”, most már mint havi folyóirat, szintén Hunfalvy Pál szerkesztésében és az akadémia pártfogása mellett. A hat ívré terjedő füzetek minden hó közepén jelennek meg s az előfizetési ár 5 ft. Az első füzetből már néhány nap előtt közöltük Veigelsberg cikkét a magyarországi német-hetkről. Ezt követi Marczali Henrik cikke Martinovicsról, a Práknól könyve megjelentének alkalmából. Abel Jón ismerteti a magyarországi humanistákat és Galeotto Marzót. Heinrich Gusztáv a Petőfi német fordításáról s magyar irodalmi mozgalmakról szól; Pulszky Ferenc a magyarországi bronzkoráról, Silberstein a színházokról. Ezenkívül az akadémia üléseiről s művelődési mozgalmairól találunk rövid értesítéseket, végül pedig Lindner közli Arany „Összel” című gyönyörű költeményének fordítását. A folyóirat általában a tolmás szerepét viszi német nyelven a magyar irodalmi és művelődési mozgalmakról.

— **Magyar nyelvtudomány-történeti tanulmányok.** Ily cím alatt adta ki egy srtrín nyomott jókoru kötetben Dr. Jancsó Benedek tanár amaz irodalomtörténeti tanulmányait, melyek koronkint az Abafi-féle „Figyelőben” jelentek meg. E tanulmányok a XVI—XVII. századra vonatkoznak s csejlok kimutatni, hogy miként fejlődött a magyar nyelvészet eszmei, hogy azokban a századokban a nyelvészeti tudományosság terén nem állottunk hátrább az európai tudományosság színvonalánál. E kor nyelvészete ugyan még nem mondható tudomány, de az elő haladottabb külföld sem volt azal másoképen. A kezdet jelenségei azonban megvoltak, s nézetek és elvek merültek fel. Ezek igazolására a szerző Erdősi János, Molnár Albert, Komáromi Gispkés György, Pereszényi Pál és Köcskés Pál

kr. az eddig megjelent két füzet tartalma a bevezetésen kívül a következő: általános rész, a büntető cselekmények fogalma, osztályozása és tényállaléka, a büntető cselekmények anyai és tárgyi oldala a cselekmény jogellenesége, a büntetésről általában és a büntetési rendszeréről. E mű a magyar büntető törvényeknek első rendszeres feldolgozása, megérdemli a szakörök figyelmét.

— **Farkasok közt** című társadalmi színüre nyit előfizetést Sopronból Ujváry Béla, jónévt író. Mint az előfizetési felhívásban elmondja, e színművet egy polemia és egy vád következtében adja ki. Be volt adva a nemzeti színházhoz, de ott nem fogadták el. A bírálók egyike volt Csiky György, kinek aztán „A múlt” című nem régeiben megjelent elbeszélésében Ujvári a saját darabját ismertte föl. Eire hírlapi uton plagiummal vádolta Csikyt s felszólította, hogy a vád eldöntésé bizza egy választott jürrre. Csiky mind a vádat, mind a jü